

महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित
ग्राहक तक्रार निवारण मंच
कोल्हापूर परिमंडळ, कोल्हापूर यांचे समोर

ग्राहक तक्रार क्र. १६३/२००८/

दिनांक :

- १) श्री. शरद बाबुराव पाटील,
बाबू पार्क, वाठार- कोडोली राज्य मार्ग
क्र. १२६ लगत, मु.पो. बहिरेवाडी,
पोस्ट : वारणानगर, ता. पन्हाळा,
जिल्हा कोल्हापूर

अर्जदार

विरुध्द

- १) कार्यकारी अभियंता (का.) तथा
नोडल ऑफीसर, म.रा.वि.वितरण कं.लि.,
संवसु मंडळ कार्यालय, ताराबाई पार्क,
कोल्हापूर.
- २) कार्यकारी अभियंता,
म.रा.विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित.
ग्रामीण विभाग क्र. १, कोल्हापूर.
- ३) सहाय्यक अभियंता,
म.रा.विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित.
उपविभागीय कार्यालय, कोडोली,
जिल्हा कोल्हापूर.

विरुध्द पक्षकार

महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित तर्फे

- कोरम :-**
- १) श्री. एस.आर. बांबळे, सदस्य-सचिव
  - २) श्री. जी.सी. लेले, सदस्य

महाराष्ट्र राज्य विद्युत नियामक आयोग
(ग्राहक तक्रार निवारण मंच व विद्युत लोकपाल)
विनियम २००६ मधील ८.२ चे तरतुदीनुसार

1 of 9

163 of 2008

श्री. शरद बाबुराव पाटील, रा. बाबुपार्क, वाठार कोडोली राज्य मार्ग क्र. १२६ मु. बहिरेवाडी, पो. वारणानगर, ता. पन्हाळा, जि. कोल्हापूर येथे गट क्र. ७४, ७५, ७६मध्ये घरगुती वर्गवारीखाली रस्त्यावरील दिव्याकरीता जोडणी घेतली आहे. सदर ठिकाणी त्याचे व इतरांचे असलेले मालकीचे जमीन क्षेत्र बिगरशेती करून त्या अंतर्गत भूखंड व त्या अंतर्गत रस्ते पाडले आहेत व तेथे असलेल्या रस्त्यावरील दिव्याकरीता वितरण कंपनीकडील आऊटराईट कॉन्ट्रीब्यूशन योजने अंतर्गत, रस्त्यालगत, उभारणीचा सर्व खर्च स्वतःतर्फे सोसून लघुदाब वाहिनी उभी करून घेतली. वितरण कंपनीचे ओ.आर.सी. योजनेतील करारनामा अटीप्रमाणे २ वर्षांनंतर सर्व लघुदाब वाहिनीचे जाळे, वितरण कंपनीकडे मालकी वर्ग झाले. सध्या सदर रस्त्यावरील दिवे जोडणीचे चालू बंद नियंत्रण अर्जदाराकडे व रस्त्यालगत उभ्या लघुदाब वाहिनीची देखभाल/दुरुस्ती व ताबा वितरण कंपनीकडे अशी स्थिती आहे. साधारण ऑक्टोबर २००७ दिपावली वेळेस अवकाळी पावसावेळी सदर वाहिनीचे खांबावरील फिरलेली रस्त्यावरील दिव्यांकरिता असलेली वीज वाहक अॅल्युमिनियम तार व त्याचा संरक्षित अर्थलूप एकमेकांना स्पर्श होऊन ठिणग्या पडल्या व त्यामुळे एमसीबी व इएलसीबी ट्रीप झाले. यामुळे वीज गळती होवून जोडणीचे मिटरवर एकदम भरमसाठ वीज वापर नोंद झाला. सप्टेंबर २००७ ते जानेवारी २००८ काळाचे बील रु. २२५३०/-रकमेचे आले. त्यास सदर स्पार्किंग कारणीभूत आहे व सदर बिलात मागील कालावधीचा सहा महिन्याचा वापर नमूद केलेला असतो त्याचा आधार घेवून त्यानुसार बीले लागू करावीत अशी ग्राहकाची तक्रार आहे.

या बाबत अंतर्गत ग्राहक तक्रार निवारण कक्ष, कोल्हापूर यांजकडे दिनांक १३.३.२००८ रोजी विहित नमुन्यात तक्रार दाखल केली होती. त्या कामी कक्षाने आदेश पत्र क्र. ३५७० अे दिनांक ३०.४.२००८ ने निर्णय दिला आहे. सदर निर्णय मान्य नसलेने तक्रारदार यांनी मंचाकडे दिनांक १२.५.२००८ रोजी अपील दाखल केले आहे. त्यानुसार मंचाने कार्यवाही चालू केली. संबंधित अधिकाऱ्याकडे तक्रारीबाबत मुद्देनिहाय माहितीची मागणी केली. दिनांक १२.६.२००८ रोजी दुपारी १२.०० वाजता वारणा कोडोली उपविभाग येथे सदर सुनावणीची तारीख निश्चित केली. सदर सुनावणीवेळी दिनांक १२.६.२००८ रोजी स्वतः तक्रारदार श्री. शरद बाबुराव पाटील, वि.प.तर्फे श्री. एस.जी. भोसले, प्रभारी सहाय्यक अभियंता, वारणा कोडोली उप विभाग, श्री. एन.एम. बल्लाळ, कनिष्ठ अभियंता, शाखा अभियंता, श्री. जे.डी. माने, सहाय्यक लेखापाल हे हजर होते.

अर्जदाराने तक्रारीचे स्वरूप व म्हणणे खाली नमूद केलेप्रमाणे मांडले

माझे व इतरांचे बहिरेवाडी, ता. पन्हाळा, जि. कोल्हापूर येथे मालकी जमीनक्षेत्र गट क्र. ७४, ७५, ७६ चे हिस्सेमध्ये बिगरशेती करून लहान लहान भूखंड व त्या करीता १ कि.मी. लांब अंतर्गत पक्के डांबरी रस्ते पाडले आहेत. सदर रस्त्याला लागून स्वखर्चाने वितरण कंपनीचे देखरेखीखाली ओआरसी योजनेखाली थ्री फेज पाच वायर प्रकारच्या लघुदाब वाहिनीस मंजुरी घेऊन सदर लघुदाब वीज वाहिनी स्वखर्चाने उभी केली आहे व सदर वाहिनी मधील खांबावर प्रकाशा करीता रस्त्यावरील २२ दिवे बसविले असून वाहिनीचे सर्व खांबावरून फिरलेल्या थ्री फेज पाच प्रकारचे तारापैकी एक सामुहीक न्यूट्रल व एक स्वतंत्र सिंगल फेज करिता अॅल्युमिनियम या करिता वापरली असून त्यावर स्ट्रीट लाईट जोडणी सिंगल फेज मीटर वापरून घेतली आहे.

कालांतराने वीज वाहिनी प्रभावीत केलेनंतर ओआरसी करारनामा अटीनुसार सदर वाहिनीची मालकी ताबा वितरण कंपनीकडे वर्ग झाला. त्यानुसार सदर जोडणीचे चालू बंद नियंत्रण तक्रारदार यांचेकडे तर सर्व खांबावरून फिरलेल्या सदर जोडणीचे दोन तारांची देखभाल/ दुरुस्ती वितरण कंपनीकडे आहे अशी स्थिती आहे.

2 of 9

163 of 2008

साधारण ऑक्टोबर २००७ दिपावली दरम्यान अवेळी पाऊस पडताना सदर स्ट्रीट लाईट लाईनवर स्पार्किंग होऊन अर्थ लिकेज झालेमुळे एमसीबी/इएलसीबी वारंवार ट्रीप होऊन दिवे बंद पडत होते व ते त्यावेळी त्यावेळी वितरण कंपनीचे अधिकाऱ्यांचे निदर्शनास आणून दिले व तो बिघाड त्यांनी दुरुस्त करून दिले व या कारणामुळे वि.प.च्या ताब्यातील लाईनवर फेज अर्थ लिकेज झालेमुळे, जोडणीचे वीज मिटरवर अचानक ३८६० युनिटचा जादा वापर नोंद होऊन रु. २२५३०/- चे देयक देणेत आले आहे. अंतर्गत ग्राहक तक्रार कक्षात या बाबत दाखल केलेल्या सुनावणी दरम्यान सदर देयक भरणेस वितरण कंपनीकडून वीज बंद करणेची नोटीस देणेत आली, त्यास स्थगिती मागितली. या बाबत कक्षाकडे विद्युत देयकांचे तक्रारी बाबत बिलांचा इतिहास, खांबावरील विद्युत यंत्रणेबाबत तक्रार, विद्युत बिलांची अवास्तव मागील आकारणी या बाबत तक्रार केली व त्या बाबत वि.प.चे अधिकाऱ्याकडून चालू असलेली चौकशी व मिटर तपासणी कार्यवाही अद्याप अपूर्ण होते. त्यांचा निष्कर्ष येणे व निर्णय होणे आधीच थकबाकी भरावी व वीज बंदची नोटीस देणेत आली. त्यास हरकत घेऊन स्थगिती मागितली होती.

माझे म्हणणेची दखल घेऊन कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण विभाग १, कोल्हापूर यांनी सहाय्यक अभियंता यांना तक्रारीची शहनिशा करण्याची सूचना करणारे पत्र दिले व त्यावर सहाय्यक अभियंता यांनी मिटर तपासणी केंद्रात हजर राहणेस कळविले, हे कक्षाचे निदर्शनास आणून दिले..

मिटर तपासणी बाबत अर्थ लिकेज कालावधी सापेक्ष तपासणी विशिष्ट प्रकारच्या मिटर्स करीता करता येते व अशा प्रकारचे मिटर करता होत नाही असे निष्कर्ष त्यांनी दिला. या बाबत हरकत बल्लाळ, कनिष्ठ अभियंता यांचेकडे दिली.

सुनावणीवेळी अंतर्गत कक्षाकडे मांडलेले मुद्दे

- १) सदर रस्त्यावरील दिवे जोडणीचे मीटर नंतरचे विद्युत खांबावरील तार संरचना व माझे स्वतःचे ट्यूब लाईट्स हे वितरण कंपनी दुरुस्ती देखभाल पहात असलेने त्यांचे ताब्यात आहेत व सदर प्रकरणात झालेल्या शॉर्ट सर्किट अर्थ लिकेजला वि.प. जबाबदार आहे त्यामुळे वीज देयक मागणी व मेटॅनन्स खर्चची जबाबदारी माझेवर नाही.

- २) विद्युत कनेक्शनमधील नियमबाह्य बाब / चुकीची जोडणी असलेस चुकीचे आलेल्या देयकांचा इतिहास पाहून त्या हिशोबात बिलाची आकारणी व्हावी व सदर आकारणी वगळून रु. २२५३०/- पैकी उर्वरीत रक्कम माफ करणेत यावी. वितरण कंपनीचे अधिकाऱ्यांनी वारणा कालवा बांधकामाचेवेळी वीज वाहिनी मार्ग बदलले, त्यात ढवळाढवळ केली म्हणून वाहिनीत घडलेल्या घडामोडीतील दोषांची जबाबदारी वि.प.वर आहे.
- ३) स्वतःचे खर्चाने वि.प.चे नियंत्रणात उभारणी केलेल्या लघुदाब वीज वाहिनीवरून वि.प.ने इतर त्रयस्थ अर्जदाराना वीज पुरवठा जोडण्या देणे करीता रक्कम भरून घेतली आहे. ती अशा नवीन जोडणी रकमा वितरण कंपनीस इतरांकडून घेता येणार नाहीत.
- ४) परिशिष्ट क्ष मधील वि.प.ची कागदपत्रे व स्वतःचे पत्र-व्यवहाराचा विचार व्हावा व तात्पुरते - कायम आदेश निकालपत्र व्हावे इ.
- ५) सुनावणीवेळी वि.प.चे अधिकारी /प्रतिनिधीने अर्थ फेज लिकेज तक्रार योग्य असल्याचे व कक्षाचे अध्यक्ष, सदस्य यांनी वीज जोडणी बेकायदेशीर असलेचा निष्कर्ष युक्तीवादावेळी काढला. दरम्यान क्ष तक्रारीवर ग्राहक तक्रार निवारण कक्ष, कोल्हापूर यांजकडून आदेश पत्र क्र. ३५७० दिनांक ३०.४.२००८ ने निर्णय/ निकाल करून मिटर सुस्थितीत करून देयक ७ दिवसांत भरावे.

3 of 9

163 of 2008

कक्षाने सुनावणीवेळी वि.प.शी झालेला स्वतःचा पत्र-व्यवहार, सादर केलेली कागदपत्रे, सुनावणीवेळी केलेला युक्तीवाद विचारात घेतला नाही. वि.प.चे अधिकाऱ्यांनी उपस्थित मुद्द्यांबाबत ऊहापोह निकालपत्रात केला नाही. स्वतःचे तक्रार अयोग्य ठरविली असलेचे नमूद नाही. मीटर चुकीचे रिडींग दाखवित किंवा सुस्थितीत नाही अशी तक्रारच नाही. सुनावणी प्रक्रियेच्या लेखी स्वरूपात नोंदी नाहीत.

या बाबत मागण्या -

- १) ग्राहक तक्रार निवारण कक्ष, कोल्हापूर मंडल यांचे क्ष तक्रारीवरील आदेश पत्र क्र. ३५७० दिनांक ३०.४.२००८ मधील कारवाई आदेशास तात्पुरती स्थगिती द्यावी.
- २) म.रा.वितरण कंपनीकडून दिलेल्या वीज पुरवठा बंद नोटीसीस स्थगिती द्यावी.
- ३) ऑक्टोबर २००७ चे आलेले देयक रु. २२५३०/- मागील देयकांचा इतिहास पाहून सरासरीने त्यानुसार देयक आकारावीत.
- ४) असलेस वीज जोडणी मधील बेकायदेशीरपणा बाबत निर्णय व्हावा. विद्युत जोडणी प्रक्रिया योग्य नसेल तर घरगुती रस्त्यावरील दिवे कारणा करीता माझेकडून उभारलेल्या संरचनेची केलेली खर्च रक्कम परत करणेत यावी व नुकसान भरपाई देणेत यावी व अधिकाऱ्यांची चौकशी होणेचा आदेश व्हावा.

या बाबत वितरण कंपनीने म्हणणे खालील प्रमाणे मांडले.

तक्रारदाराचे जादा युनिटचे नोंदीचे ऑक्टोबर २००७ चे आलेल्या बिलाचे रस्त्यावरील दिवे जोडणीचे मिटर टेस्टिंग डिव्हीजनकडून टेस्टिंग केले व ते सुस्थितीत व कार्यक्षम असलेचा अहवाल दिला गेलेचे सांगितले. ग्राहकाने स्वतःचे इच्छेने सदर कनेक्शन घेतले आहे व स्वतः अर्जदारांनी लँड डेव्हलप करून त्रयस्थांना हे निवासी भूखंड पाडून व्यापारी पध्दतीने विक्री करीत आहेत. त्यामुळे तेथे अर्जदाराकडून खरेदी झालेल्या निवासी भूखंडावर निवासस्थान बांधून वि.प.कडे वीज कनेक्शनची संबंधित मागणी करतात व त्यांचेकडे जागा मालकी कागदपत्रे असलेमुळे त्यांना सदर वीज वाहिनीवरून वीज कनेक्शन देणे भाग पडते. त्या करीता तक्रारदार यांनी अशी वीज कनेक्शन देतांना त्यांची परवानगी घेतली नाही असे म्हटले

आहे. परंतु वीज पाणी या अत्यावश्यक गरजा ठरविल्या गेल्या आहेत. तक्रारदारांचे खांबावरील स्ट्रीट लाईटवर स्पार्किंग होवून वीज बंद पडल्याबाबत एकच घटना त्यावेळी घडली असून त्या बाबत अर्जदाराने स्वतंत्र तक्रार अर्ज वि.प.कडे केला होता आणि त्याचे निवारण त्यावेळी करण्यात आले आहे.

अध्यक्ष व सदस्य सचिव यांचे मत

तक्रारदाराने त्याचे तक्रारीचे विस्तृत स्वरूपात मांडणी केली असून सोबत आधारभूत कागदपत्रे व मुद्दे मांडलेले आहेत. तर दुसरे बाजूने वि.प.कडून सदर मुद्दे खंडन करण्यास अगदी तोकडी बाजू मांडण्यात आली. तसेच तक्रारीतील संबंधित मीटर तपासणी अहवाल घेवून मंचास कळविले यात अतिशय दिरंगाई झाली. संबंधित मीटर तपासणी अहवाल मंचास उशिरा मिळाला. ग्राहकाचे तक्रारीतील मुख्य मुद्द्यानुसार त्यांनी स्वतःच्या मालकी जागेत स्वतःचे खर्चाने वि.प.कडे ओ.आर.सी. स्किममधून करारनामा अटी मान्य करून स्ट्रीट लाईट व एक शेती जोडणी करता २३ खांबाची थ्री फेज ५ वायर वीज वाहिनी उभारली व ती प्रभारीत केलेनंतर वि.प.चे मालकी ताब्यात गेली. पॅंकी सदर प्रत्येक खांबावर स्ट्रीट लाईट करिता फिरलेल्या अॅल्यु. वायरवर ऑक्टोबर २००७ अवेळी पावसात फेज अर्थलूप स्पार्किंग झाले व त्यामुळे जोडणीचे मीटरवर अवास्तव वापर नोंद होऊन मोठ्या रकमेचे बील एकदम आले. या बाबत ग्राहकाने मांडलेले अनुमान हे चुकीचे गृहितावर आधारित आहे.

4 of 9

163 of 2008

शास्त्राप्रमाणे लाईन टर्मिनल व न्यूट्रल यामध्ये भार जोडलेवरच विद्युत मंडल पूर्ण होते व त्याचे वापराची के.डब्ल्यू.एच. युनिट नोंद वीज मीटरवर होते. सदर मंडलात (सर्कीट) शॉर्ट सर्कीट किंवा अर्थ फॉल्ट झालेस वीज यंत्रणा सुरक्षितते करिता बसविलेली फ्यूज किंवा एमसीबी, एलसीबीई इ. यंत्रणा कार्यान्वित होऊन विद्युत मंडल ओपन होवून सर्किटचे संरक्षण केले जाते. ग्राहकाने तक्रारीत स्पार्किंग झालेवेळी एमसीबी/ इएलसीबीई ट्रीप झालेला आहे व असा वीज पुरवठा खंडित झाला आहे असे तक्रारीत कबूल केले आहे व वीज पुरवठा खंडित झाल्याचे काळात लिकेज करंट वाहणे व त्यामुळे मीटरवर जादा के.डब्ल्यू.एच.युनिट नोंद होणे या मुद्द्यांचा प्रश्नच येत नाही. अर्जदाराने अशा घटना अनेकवेळा घडलेचे नमूद केले तर वि.प.ने सुनावणीवेळी तक्रारदाराचा एकच अर्ज या बाबत कार्यालयास प्राप्त झालेचे व त्याचे निवारण केलेचे सांगितले. वीज ही धोक्याची बाब आहे म्हणून भारतीय विद्युत नियम १९५६ नुसार विद्युत यंत्रणेवर केवळ अधिकृत परवाना असणाऱ्या व्यक्तीलाच देखभाल, दुरुस्ती, जोडाजोड इ. कामे स्वतः व इतरांचे सुरक्षिततेस बाधा होणार नाही याची दक्षता घेवून करता येतात व या करीता सुरक्षितता नियम पाळणेची बांधिलकी आहे. सुनावणी दिवशी मंचाचे अध्यक्ष, सदस्य व वितरण कंपनीचे अधिकाऱ्यांनी ग्राहक तक्रारदार समवेत जोडणीचे ठिकाणची पाहणी केली असता ग्राहकाने तक्रार केली असलेले स्ट्रीट लाईट फेजला नजिक असलेला स्वतःचे निवासस्थानाचे गच्चीवर बसविलेला सोलार सेल सिस्टीम संबंधित तक्रारदार ग्राहकाने थेट जोडली असलेचे व वि.प.कडून वीज नसलेच्या काळात चेंज ओव्हर सोलार सेलवरून स्ट्रीट लाईटला वीज पुरवठा ते वापरत असलेचे व त्या प्रमाणे धोकादायक वायरिंग केले असल्याचे स्वतःहून दाखविले. ज्यांच्याकडे विद्युत ठेकेदाराचा परवाना नाही अशा व्यक्तीला विद्युत यंत्रणेत जोडाजोड करणे, ढवळाढवळ करणेस अधिकार नाही त्यामुळे ते स्वतः तसेच इतरांचे म्हणजे वि.प.चे कर्मचारी यांचे विद्युत अपघात होऊन जिवार बेतण्याचा प्रसंग उदभवणेची दाट शक्यता आहे. या बाबत तक्रारदाराने केलेल्या अशा अनधिकृत धोकादायक जोडणी बाबत वि.प.कडून विद्युत निरीक्षक यांचेकडे

कळविणेत यावे व ग्राहक विद्युत संरचना वि.प.चे ताब्यात देखभाली करीता आहे असे ग्राहकाचे म्हणणे असता सदर संरचनेस ग्राहकाने सोलर सेल सिस्टीम आपणहून स्वतः कशी जोडून घेतली व तक्रारदाराकडून सदर संरचनेत ढवळाढवळ केली जात आहे हे स्पष्टपणे दिसून येत आहे. सोलर सिस्टीमचे सेल भारीत होतांना स्ट्रीट लाईट फेजकडून वीज पुरवठा खेचून घेणार व त्यामुळे स्ट्रीट लाईट मिटरवर जादा वीज वापर निश्चितच नोंद होणार हे स्पष्ट आहे. ग्राहकाने त्याचे क्षेत्रात वीज यंत्रणा/ स्ट्रीट लाईटला वायर्स जोडून ज्या जोडाजोडी केल्या आहेत त्या अधिकृत आहेत का ? व त्या करण्यासाठी तक्रारदार यांना विद्युत परवाना आहे का ? याची चौकशी व्हावी.

दुसरे असे की, ढोबळमानाने ट्यूबचा भार ०.०४ केडब्ल्यू व प्रत्येक रात्रीचे ११ तास या प्रमाणे एका महिन्याचे के.डब्ल्यू.एच.वीज वापर $0.04 \text{ kw} \times 22 \text{ tubes} \times 11 \text{ hrs.} \times 30 \text{ days}$
 $= (0.88 \times 11 \times 30 \text{ days}) = 9.68 \times 30 \text{ days} = 290 \text{ units, per month}$ म्हणजे तिमाही त्रैमासिक बिलाप्रमाणे २९० युनिट्स $\times ३ = ८७०$ युनिट्स तीन महिन्याचे बिल व्हावयास पाहिजे व ते या बाबत मिटरचे रिडींग घेणारे कर्मचाऱ्यांचे संगनमत होऊन कमी रिडींगची बिले दिली असलेचा दाट संशय येत असून वि.प.ने सदर वीज जोडणीचे घेतलेली सर्व रिडींगज एकाच ठराविक कर्मचाऱ्याने घेतलेली आहेत का ? याची चौकशी करावी व संबंधित कर्मचाऱ्याचे वर्तन याची चौकशी करावी. वि.प.कडून ग्राहकाची निकड विचारात घेऊन गरज सोडविण्याचा प्रयत्न केला आहे, परंतु त्याचे निकडीचे रूपांतर ग्राहकाने गरज संपल्यानंतर तक्रारीत केले असलेचे दिसून येते.

5 of 9

163 of 2008

ग्राहकाने पाडलेल्या निवासी भूखंडामधील अंतर्गत रस्त्याचे एका बाजूने ग्राहकाचे स्वतःची स्ट्रीट लाईटची वाहिनी उभारणे व दुसरे बाजूस इतर वीज जोडण्यां करिता वेगळी थ्री फेज फोर वायर वाहिनी उभी करणे अशा पध्दतीने सर्व्हे करणे जरूरीचे होते व प्रत्यक्षात सर्व्हे पूर्णपणे चुकीचा म्हणजेच एकाच खांबावरून तक्रारदाराची स्ट्रीट लाईट व थ्री फेज फोर वायर उभी केली गेली. ज्यामुळे ग्राहकाची तक्रार निर्माण होवून नवीन वीज जोडण्या देणे, वाहिनीची देखभाल/दुरुस्ती करणे यास वि.प.ला अडचणी निर्माण झाल्या आहेत. या बाबत ग्राहकाने अंतर्गत रस्त्याच्या दुसऱ्या बाजूने स्वतःच्या खर्चाने स्ट्रीट लाईट खांबासह उभी करावी, त्याचे वायरिंग करावे व त्यास वि.प.ने सध्याची स्ट्रीट लाईट जोडणी कोणतीही स्वतंत्र रक्कम न आकारता जोडून द्यावी.

सचिव, ग्रा.त.नि.मंच यांनी वालचंद कॉलेज ऑफ इंजिनिरिंग, विश्रामबाग, सांगली यांजकडे तक्रारदाराचे तक्रारीबाबत तांत्रिक मत मागविले असता तेथील विद्युत अभि. विभागाचे सहाय्यक प्राध्यापक श्री. डी.आर.पाटील यांजकडून अर्जदाराचे स्पार्किंगमुळे मिटरवर जादा रिडींग पडले म्हणणेवर दिनांक २१.८.२००८ चा अहवाल दिला तो खालील प्रमाणे –

Whenever there is short circuit because of protective system such as MCB ELCBs isolation of the fault point takes place instantly. Otherwise entire metering system would have been burnt. Hence there is no question of increase in kwh reading and hence the billing. The excess KWH reading takes place only due to increased connected load and not because of short circuit.

तसेच टेस्टिंग डिव्हीजन, कोल्हापूर यांनी संबंधित जादा रिडींग नोंद झालेल्या मिटरची (एलिमर क्र. ४९०६५५४) ची तपासणी केली असून सदर मीटर कार्यक्षम व सुस्थितीत असलेचा त्यांचा दिनांक २५.७.२००८ चा टेस्टिंग अहवाल क्र. ४३० ने दिला आहे. तसेच ग्राहकाने अ परिशिष्ट सोबतच्या तक्रार अर्ज

पान ३ वर संबंधित मीटर चुकीचे रिडींग दाखविते किंवा सुस्थितीत नाही अशी तक्रार नसलेचे नमूद केले आहे.

तसेच ग्राहकाचा मीटर बदलल्यानंतर नवीन बसविलेल्या मिटरवर जानेवारी २००८ अखेर त्रैमासिक युनिट वापर ५०१ युनिट, एप्रिल २००८ अखेर त्रैमासिक युनिट वापर ४२२ युनिट व जुलै २००८ त्रैमासिक अखेर वीज वापर ५६५ युनिट सी.पी.एल. वरून असलेचे स्पष्ट होत आहे.

यावरून वरील मुद्द्यांचा परामर्श घेतांना ग्राहकाचा प्रत्यक्ष वीज वापर प्रति महिना १५० ते १९० युनिट किंवा त्यापेक्षा जास्त असलेचे दिसते व रिडींग घेतांना मीटर रिडींग घेणाऱ्या कर्मचाऱ्याने संगनमत करून कमी रिडींग मागील काळात दाखविले गेल्यामुळे ग्राहकास कमी रकमेची बिले गेली आणि नंतर प्रत्यक्षात रिडींग प्राप्त झालेवर एकदम फरक ओढून आला असल्याचे स्पष्ट दिसून येते.

येणेप्रमाणे अध्यक्ष, सदस्य सचिव यांचे म्हणणे या ठिकाणी संपविण्यात येते.

ग्राहक गाऱ्हाणे निवारण मंच, कोल्हापूर परिमंडल, या मंचाचा सदस्य म्हणून मी माझे मत खालील प्रमाणे नोंदवित आहे व त्याचा सर्वार्थाने विचार होणे गरजेचे आहे.

श्री. शरद बाबुराव पाटील, बाबू पार्क, वाठार कोडोली राज्य मार्ग क्र. १२६ लगत मु.पो. बहिरेवाडी, पोष्ट वारणानगर, ता. पन्हाळा या ग्राहकांनी वादळ व पावसामुळे फेज अर्थ लिकेज झालेमुळे ऑक्टोबर २००७ मधील ३८६० युनिटचे अवाजवी बिल आले. ते बिल मागील ६ महिन्यांचा वापर बघून त्याप्रमाणे दुरुस्त करून द्यावे अशी तक्रार प्रथमतः वि.प.कडे तद्नंतर अंतर्गत कक्ष, कोल्हापूर व नंतर अपिलात ग्राहक गाऱ्हाणे निवारण मंच, कोल्हापूर परिमंडळकडे केलेली दिसून येते.

6 of 9

163 of 2008

दाखल तक्रारीतील मजकूर, कक्षाचा निर्णय, वि.प.ने दाखल केलेली कागदपत्रे, सुनावणी दरम्यानची कथने याचा विचार करता ग्राहक सदस्य म्हणून मी माझे मत नोंदवित आहे ते खालील प्रमाणे.

सदर श्री. पाटील या ग्राहकास दि. २९.९.२००५ रोजी जोडणी दिल्याचे दिसून येते. ग्राहकास दिलेल्या बिलावर सिंगल फेज रेसिडेन्स (निवासी) असा उल्लेख नोंदविला आहे. १.४० के.डब्ल्यू इतका भार मंजूर व वापरात असल्याचे दिसून येते. ग्राहकाने सदर जोडणीस होम स्टीट लाईन असे नांव ठेवलेले आहे. सुनावणी झाल्यानंतर मॅबर सेक्रेटरी व मी तसेच वि.प.चे अधिकारी यांनी स्थळास भेट दिली. सदर ' बाबू पार्क मध्ये प्लॉट डेव्हलप करतांना ग्राहकांना सुविधा उपलब्ध व्हावी या उद्देशाने श्री. पाटील यांनी रस्ते तयार करून त्यावर स्टीट लाईटची सोय करून दिली आहे. सदर ' स्टीट लाईट ' योजना मंजूर करतांना श्री. पाटील यांनी रितसर कागदपत्रांची पूर्तता करूनच एक सिंगल फेजो व १ थ्री फेजचे कनेक्शन घेतले आहे. सदर स्टीट लाईनवर २२ ट्युबा बसविल्या आहेत. प्रत्येक पोलवर गरजेनुसार लाईट चालू बंद करणेसाठी फ्यूज व स्वीच ठेवलेला आहे. त्याचे सर्व डिझाईन्स ग्राहकाने वि.प.कडे दिले आहेत. तथापी वारणा कॅनॉल खुदाईमुळे वि.प.ने पोल व त्यावरील वायर्स यामध्ये बदल केला आहे असे ग्राहकाने सांगितले. वि.प.नेही हे मान्य केले आहे. ग्रामीण भागातील लोड शेडींग पासून बचाव करण्यासाठी श्री. पाटील यांनी आपल्या राहत्या घराच्या टेरेसवरून ' सोलर सिस्टीमचा ' बॅक अप घेता यावा म्हणून सदर जोडणीस लिंक केले आहे. हे सर्व करत असतांना श्री. पाटील यांनी सुरक्षेची दक्षता व संबंधित कार्यालयाचा परवाना इकडे दुर्लक्ष केलेले दिसून येते. वि.प.च्या कामकाज पध्दतीनुसार व धोरणानुसार ग्राहकाने ओ.आर.सी.खाली सदरची योजना ५ ते ६ लाख रुपये खर्च करून केलेली असली तरी ताबा वि.प.चाच राहणार आहे. मात्र येणारे बिल ग्राहकाने भरावयाचे आहे. तसेच सदर लाईनची उभारणी श्री. पाटील यांनी स्वतः खर्च करून ग्राहकाच्या (प्लॉट धारक) सोईसाठी केली असूनही सदर

लाईनवर २७ जोडण्या दिल्या आहेत. त्यासाठी सर्व ग्राहकांच्याकडून रितसर रक्कम (खर्चाच्या) भरून घेतल्या आहेत. वास्तविक फक्त सव्हीस कनेक्शन चार्जस भरून घेणे योग्य होते ते केले नसल्याचे दिसून येते. मटेरियलसाठी खर्च न करता तो परत ग्राहकाकडून घेणे गैर आहे. तसेच अशा योजना स्थानिक ग्राम पंचायत अक्षर जिल्हा परिषद यांचेकडे वर्ग करणे आवश्यक आहे. तसेही केलेले दिसत नाही. ग्राहकाने सर्व प्लॉट धारकांच्या सोयीसाठी उभ्या केलेल्या पोलवरून इतर तारा नेणे अगर त्यात बदल (विना परवाना) करणे योग्य नाही.

सदर श्री. पाटील यांनी तक्रारीचा पाठपुरावा केलेला आहे. 'स्पाकींग' झाल्यावर लगेचच स्थानिक कार्यालयात सदरची घटना कळविलेली आहे. वि.प.ने त्याकडे दुर्लक्ष केलेले आहे. स्थानिक कार्यालयातील अधिकाऱ्यांनी घटना स्थळाला स्वतः भेट देवून चुकीचे असुरक्षित वायरिंग तपासणी करून दक्षतेसाठी कारवाई करणे योग्य होते. माझ्या दृष्टीने बिलाची रक्कम कोण भरणे वा माफ होणे हा महत्वाचा मुद्दा नसून 'असुरक्षित वायरिंगमुळे' उद्भवणारे धोके याकडे जास्त कटाक्षाने बघणे आवश्यक होते. त्याकडे वि.प.च्या संबंधितांनी दुर्लक्षच केलेले दिसून येते. घटना ऑक्टोबर २००७ च्या दिवाळी दरम्यान घडली. प्रत्यक्षात मंचाने सुनावणीच्या दिवशी म्हणजे दि. १२.६.२००८ पर्यंत म्हणजे ८ महिन्यांच्या कालावधीपर्यंत असुरक्षित व्यवस्था कार्यरत होती. कोणीही सदर ठिकाणी पोहचून व्यवस्थेची पाहणी केलेली नाही. मंचाने श्री. पाटील यांच्या राहत्या घरातील 'वायरिंग' बदलही 'धोक्याच्या सूचना' दिल्या. ग्राहकाने वि.प.च्या सर्व संबंधितांना मुळ वाढीव बिलाबद्दल व सर्वच सारासार योजनेबद्दल पत्र-व्यवहार केलेला दिसतो.

7 of 9

163 of 2008

तथापी हजर केलेल्या वि.प.कडील पत्र-व्यवहारात पत्र क्र. ४०१४ दि. ५.८.२००८ चे कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण १, कोल्हापूर यांचे पत्र तसेच त्यांचेच पत्र क्र. १४१७ दि. १७.३.२००८ दाखल आहेत. त्या शिवाय कोणत्याही स्तरावर तक्रारीकडे लक्ष दिलेले दिसत नाही. अंतर्गत कक्षानेही आपल्या निर्णयात सर्व सविस्तर नोंदी तसेच ग्राहकास म्हणणे देण्याची संधी देणे आवश्यक होते. तसे दिसून येत नाही. त्याचप्रमाणे मीटरच्या तपासणी अहवालाबद्दल ग्राहकाने मुद्दा उपस्थित केलेला आहे. मीटर व्यवस्थित चालतो की नाही असा मुद्दा नसून अशा विशिष्ट परिस्थितीत त्यात जास्त युनिटची नोंद केली जाते का ? हा आहे. या ग्राहकाच्या मुद्दयाबाबत तपासणी विभागाने सदर मीटरमध्ये तशी व्यवस्था नाही असा अभिप्राय दिला. या सर्व नोंदींची अंतर्गत कक्षाने नोंद घेवून निर्णय करणे योग्य होते. नुसतेच कागदी घोडे नाचविल्यामुळेच वीज खंडीत करण्याची नोटीस दिलेली आहे. (सदर नोटीसी मधील दिनांक मजकूर चुकीचा आहे). ही कार्यवाही पण घाईगडबडीने केली आहे. सर्व तपशिलाचा विचार करता, खालील बाबींची पूर्तता व निर्णय होणे उचित होईल असे माझे मत मी नोंदवित आहे.

- १) एंकरदरीत योजनेतील त्रुटीचा विचार करून भविष्य काळात कोणतीही दुर्घटना घडू नये याची खबरदारी वि.प.ने घेवून सर्व योजना आपले ताब्यात घ्यावी. तसेच पुढील काळातील बिलाची जबाबदारी पक्की करावी. अशी योजना कार्यान्वीत ठेवावयाची झाल्यास महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगाकडून मार्गदर्शन घ्यावे.
- २) मागील १२ महिन्यांचा सरासरी वापर बघून सदर वादातील बील दुरुस्त करून द्यावे. दंड व व्याज माफ करावे.

- ३) २७ ग्राहकांच्याकडून ' ओन्ली सर्व्हीस कनेक्शन' साठीचेच पैसे घेवून जादा घेतलेली रक्कम ग्राहकास परत द्यावी.

मंचाने वादग्रस्त नोंद पडलेल्या मीटर बाबत वालचंद कॉलेज ऑफ इंजिनिरिंग, विश्रामबाग, सांगली यांचेकडून मागविलेला अहवाल तसेच सदर मिटरची तपासणी करून त्याचा अहवाल मिळणेस स्थानिक वारणा कोडोली उप विभाग कार्यालयाकडून झालेली दिरंगाई, सी.पी.एल. इ. कागदपत्रे मिळण्यास संबंधित कार्यालयाकडून झालेली दिरंगाई या कारणास्तव सदर निकालपत्र दोन महिन्यांचा विहित मुदतीचा कालावधी संपल्यानंतर देण्यात येत आहे.

दोन्ही बाजूंचे जबाब, उपलब्ध कागदपत्रे, पुरावे इ. विचारात घेऊन सदस्य सचिव व त्यांना असलेले अध्यक्ष यांचे मत यानुसार बहुमताने खालील प्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

- १) विद्युत कायदा २००३ कलम ५६ नुसार चूक निदर्शनास आलेनंतर उपस्थित केलेले दुरुस्ती या बिलाच्या महिन्यापासून मागे २४ महिन्यापर्यंत भरलेली बिले वजावाट करून बील दुरुस्त करण्याचा वि.प.ला अधिकार असून सदर बील भरणे ग्राहकास बंधनकारक आहे. त्यानुसार ग्राहकास दिलेले बील रु. २२५३०/- भरावे. सदर रकमेस व्याज व विलंब आकार लावणेत येवू नयेत व रक्कम भरणेस किमान ४ हप्ते देणेत यावेत. तसेच दुरुस्त केलेल्या बिलाचा हिशोब ग्राहकास समजावून सांगण्यात यावा.

8 of 9

163 of 2008

- २) ज्या कर्मचाऱ्याने योग्य, अचूक व नियमित मिटर रिडींग घेण्यात कसूर केलेमुळे वितरण कंपनीस तक्रार उपस्थित झाली व ग्राहकास आर्थिक, मानसिक त्रास सोसावा लागला. त्या संबंधी रिडींग घेणाऱ्या कर्मचाऱ्याची खातेनिहाय चौकशी करून चुका करून निष्काळजीपणा, हलगर्जीपणा केले बाबत योग्य कारवाई करून कारवाईचा अहवाल मंचाकडे हा आदेश मिळाले पासून ३० दिवसांचे आंत दाखल करावा.
- ३) तक्रारदाराचे मागण्यावरील मुद्दा क्र. (अ) अंतर्गत कक्ष, कोल्हापूरचे निकाल आदेशास स्थगिती देता येत नाही. परंतु त्यावर अपील करता येते.
- (ब) वि.प.कडून थकबाकीस्तव वीज बंदच्या नोटीसवर स्थगिती द्यावी. आंतरिम स्थगिती करीता अ नमुना अर्ज दाखल झालेवर मंचाकडे स्वतंत्र अर्ज करणे आवश्यक होते.
- (क) आदेशाप्रमाणे २००७ची देयके मागील देयकाचे हिशोबात सरासरीने द्यावीत. या बाबत ग्राहकाचा प्रत्यक्ष वापर जादा असल्याचे सिध्द केल्यामुळे मागणी मान्य करता येणार नाही.
- (ड) स्वतंत्र स्ट्रीट लाईटचे इतर वाहिनी बरोबर असलेली गुंतागुंत सोडविण्या बाबत अर्जदाराने रस्त्यावरील दिव्याकरिता स्वतंत्र पोल उभे करून घ्यावेत व ते सध्याचे स्ट्रीट लाईट मिटर जोडणीवरून वि.प. ने जादा चार्जेस न घेता जोडून द्यावीत. थोडक्यात स्ट्रीट लाईट वीज वाहिनी

व श्री फेज फोर वायर वीज वाहिनी स्वतंत्र करण्यात याव्यात. वितरण कंपनीकडे असलेल्या तत्कालीन एकमेव ओ.आर.सी. स्कीमखाली सदर काम करून केवळ ग्राहकाच्या मागणीसच ग्राहकाची निकड पूर्ण करण्यात आली आहे. त्यामुळे विद्युत जोडणीत बेकायदेशीरपणा किंवा जोडणी प्रक्रिया अयोग्य असल्याचा प्रश्न निर्माण होत नाही. त्यामुळे भरपाई मिळण्याची किंवा रक्कम परतावा बाबत ग्राहकाची तक्रार विचारात घेता येणार नाही.

- ४) सदर आदेशाची अंमलबजावणी केल्याचे महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (ग्राहक तक्रार निवारण मंच व विद्युत लोकपाल) विनियम २००६ ८.७ नुसार वि.प. यांनी मंचास कळवावे.
- ५) या निर्णयाविरुद्ध तक्रारदार यांना अपील करावयाचे असलेस त्यांना आदेशाच्या तारखेपासून ६० दिवसांचे आंत मा. विद्युत लोकपाल, केशवा, बांद्रा-कुर्ला कॉम्प्लेक्स, बांद्रा (पूर्व), मुंबई-५१ यांजकडे करता येईल.

(जी. सी. लेले)

सदस्य

ग्राहक तक्रार निवारण मंच,कोल्हापूर

(एस.आर.बांबळे)

सदस्य सचिव

ग्राहक तक्रार निवारण मंच,कोल्हापूर

